

《托拉·奥尔》·帕拉沙 MIKEITZ · 玛玛尔 3

ענין חנוכה

哈努卡（חנוכה, Chanukah）的主题

谨以此纪念

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父亲, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

likuteitorah.com/zh-Hans/torah-ohr/mikeitz/3/

1 ענין חנוכה. הנה קבעו הנס בנרות. משא"כ בשאר נסים בפסח ביציאת מצרים תאכלו מצות בפורים ימי משתה ושמחה כנגד הגלות שהיה ג"כ גופני במצרים בחומר ובלבנים ובימי המן בקש להשמיד כו' ושללם לבוז

哈努卡节（חנוכה，Chanukah）的意义。现在，[圣贤们]规定以灯烛[纪念]这一奇迹。这与其他奇迹不同：逾越节（פסח，Pesach）纪念出埃及，规定“你们要吃无酵饼（מצות，matzos）”；普珥节（פורים，Purim）则是“宴饮欢庆的日子”——这对应于那场流亡，因为那也是身体上的流亡：在埃及时，他们“在泥浆和砖块中”劳作；在哈曼（המן）的日子里，他企图“毁灭……”他们，并“掠夺他们的财物”。

משא"כ בחנוכה שהיו ישראל שרוים על אדמתם ולא גלו מארצם רק גלות התורה להשכיחם תורתך ולהעבירם חוקי רצונך לפיכך קבעו בנרות על שם הפסוק (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר.

但哈努卡节并非如此；当时以色列民居住在自己的土地上，并未被逐出国土；只有托拉（תורה，Torah）遭受流亡：“使他们忘记你的托拉，并使他们违背你旨意的律例。”因此，[圣贤们]规定以灯烛来纪念，这是依据经文（《箴言》6）：“因为诫命（מצוה，mitzvah）是灯，托拉是光，管教的责备乃是生命之道。”

ולהבין ענין פסוק זה וגם סיפא דקרא דכתיב ודרך חיים וגו'. צריך ביאור איזה דרך חיים הוא מלבד התורה והמצות האמורה למעלה בפסוק.

要理解这节经文的含义，也要理解经文末尾所写的“生命之道……”。这需要解释：除了经文前面提到的托拉和诫命之外，还有什么“生命之道”？

2 והענין כי מה שהמשיל המצוה לנר והתורה לאור הוא מובן שכמו שהנר נקרא על שם השמן כלשון רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] נר של שמן נר של שעה.

解释如下。[经文]把诫命（מצוה，mitzvah）比作灯，把托拉比作光，这一点是容易理解的：正如灯是按照油来命名的，正如我们的贤哲（愿其记忆蒙福）所说：“油灯、蜡烛灯”，

הנה אע"פ [אף על פי] שהשמן אין בו אור מצד עצמו ואדרבה הוא מכבה את אור הנופל לתוכו מ"מ ממנו ועל ידו נמשך להב שלהבת האור הנאחז בפתילה במעט שמן הנמשך אחר הפתילה

那么，虽然油本身没有光，反而会熄灭落入其中的光，然而，光焰的火苗却是从油而来、并借着油而引出的；它附着在灯芯上，由沿灯芯引上来的少量油供给。

שהרי בכלות השמן נכבה האור.

因为油一旦用尽，光就熄灭了。

ככה ממש היא המצוה הגם שהוא רצון המלך בלי שום טעם ודעת ואין בה שום השגה מ"מ ממנה ועל

ידה נמשך ונתגלה אור החכמה

诫命正是如此：虽然它是君王的旨意，全无任何理由或理解，其中也完全没有可理解之处，然而，智慧（חכמה, Chochmah）的光却从它而来、并借着它被引下并显露出来。

זו תורה שבע"פ [שבעל פה] דאורייתא מחכמה נפקת והחכמה והבנה בתורה שבעל פה הוא רק להבין

ולהשיג פי' וטעם המצות כל מסכת לפי ענינה.

这就是口传托拉，因为“托拉源自 Chochmah”；而口传托拉中的 Chochmah 和理解，只是为了明白并领会诫命的解释和理由，每一篇论篇都依照自己的主题。

וביאור ענין זה דרך פרט בעבודת ה'.

[现在来]详细阐明这件事在事奉 ה' 中的含义。

הנה כתיב (שמות ל) בבקר בבקר בהטיבו את הנרות יקטירנה ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים

יקטירנה. ולהבין למה גבי בבוקר כתיב בהטיבו ובבין הערבים בהעלות.

经上记着（出埃及记 30）：“每日早晨，他整理灯盏（בהטיבו, be-heitivo）时，要焚烧它[香料]；亚伦（אהרן）在黄昏点燃灯盏（בהעלות, be-haalos）时，也要焚烧它。”我们需要明白，为什么说到早晨时用的是“整理”，说到黄昏时用的却是“点燃”。

הנה כנסת ישראל מקור נשמות ישראל נקרא' [נקראת] בשם מנורה והיא מקשה שכל ישראל הם באחדות

והיא מתחלקת לשבעה נרות.

以色列会众（כנסת ישראל），即以以色列众灵魂的源头，被称为灯台（מנורה, Menorah）。它是[由一整块锤打制成]的，因为全体以色列人合而为一，而灯台又分为七盏灯。

כי דרך פרט יש ששים רבוא נצוצות כלליי' שכל ניצוץ מתחלק לששים רבוא נצוצות פרטיות כמבואר

בתניא ודרך כלל נכללו בשבעים נפש שירדו אבותינו למצרים.

因为从个别层面来看，有六十万个总体性的火花，每一个火花又分为六十万个个别的火花，正如《Tanya》（תניא）所阐明的；而从总体层面来看，它们包含在我们的先祖下埃及时的七十个灵魂之中。

3 וכלל מן הכלל נק' בשם שבעה נרות דהנה אהרן שושבינא דמטרוניתא הוא אהרן כהן לאל עליון משבע' רועים המפרנסים ומשפיעים אלהותו ית' בכנסת ישראל שיאירו באור האהבה להתלהט אליו ית'

整体中最总体的一层，称为“七盏灯”。亚伦（אהרן）是“王后（מטרוניתא, Matronita）的伴郎”；他是“אל עליון的祭司亚伦”，也是七位牧者之一，他们滋养并将祂的 אלהותו ית' 赐予以色列会众，使他们因爱之光而发亮，向祂炽烈燃烧，愿祂受称颂，

בכלות הנפש כשלהבת העולה מאליה ולקיים מצות ואהבת שמקבלים עליהם בק"ש [בקריאת שמע] שיהי' [שיהיה] כך באמת לאמתו תקוע בלב כל אחד ואחד מישראל שהאדם מצד עצמו מאחר שהוא מגושם ומלובש בענינים גשמיים לא היה יכול לולי הקב"ה עוזרו.

在灵魂倾尽之时，仿佛自行升腾的火焰；并履行“你要爱”这一诫命（מצות, mitzvas），这是他们在诵读 שמע (Shema) 时所接受的；使这爱真实无妄，牢牢扎根在每一个以色列人的心中。因为人单凭自己，既有形质，又被物质事务所包裹，若非 ה' 帮助他，便无法做到。

4 והעזר הוא אהבה הבאה מלמעלה להמשיכו אליו. וזהו בחי' בהעלות ובהטיבו. כי הנה אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] אע"פ [אף על פי] שהאש יורד מן השמי' מצוה להביא מן ההדיוט.

帮助乃是从上而来的爱，为要将人牵引到祂那里。这就是「点燃」与「修整灯火」的层面。因为我们的贤者，愿他们的纪念蒙福，曾说：「虽有火从天而降，仍有一项诫命（מצוה, mitzvah），要从普通的[来源]带来[火]。」

פ' הדיוט הוא האהבה שאדם לוקח מחמת העולמות מבחי' מלכותו ית' שהוא מלך גדול ונורא על כל העולמות עליונים ותחתונים

说明：「普通的[火]」就是人因诸世界而生的爱；它源自 ה' 的王权（מלכות, Malchus）这一层面——愿祂受祝颂——即祂是一位统治一切上界与下界世界的伟大而可畏的君王。

וכל צבא השמים לך משתחוים ואלף אלפין ורבו רבבן קדמוהי כו' כמבואר בגמרא ובזוהר בביאור ענין רבוי העולמות וגדולתו.

「天上的万军都向你下拜」，又有「千千[侍奉祂]，万万[侍立]在祂面前……」，正如《Gemara》（גמרא）和《Zohar》（זהר）所阐明的；它们阐释了诸世界数量之众多以及祂的伟大。

5 וע"ד זה תקנו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה] **לומר בשכמל"ו** [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] **לפני ואהבת. כי הנה**
אנו אומרים יחיד חי העולמים מלך משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול כו'. פי' יחיד הוא למעלה מבחי'
אחד.

循着这一思路，我们的圣贤（愿其纪念蒙福）制定了在「你要爱」之前诵念「愿祂王国荣耀之名永受祝福」。因为我们诵念：「独一者（יחיד, Yachid）、诸世界的生命、君王，祂伟大的名永远受赞美、得荣耀……」解释：「独一」（יחיד, Yachid）高于「一」（אחד, Echad）这一层面。

כי אחד היינו כמאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] **שהוא אחד בשמים ובארץ ובד' רוחות העולם כי כל**
העולמות עליוני [עליונים] **אינם תופסים מקום להיות יש ודבר נפרד בפני עצמם וכולא קמי'** [קמיה] **כלא**
וכאין נגדו חשיבי ממש ואין עוד מלבדו.

因为「一」的意思，正如我们的圣贤（愿其纪念蒙福）所说，是祂在天上、地上以及世界的四方都是一；因为所有更高的世界都不占有任何位置[属于它们自身]，不能作为一个实体、一件独立自存之物而存在；「在祂面前，一切都如同虚无」，它们在祂面前确实被视为虚无，此外别无他物。

לכן נקרא אחד והיינו כשמעריכין אותו נגד העולמות. אבל יחיד פי' הוא יחיד ומיוחד בפני עצמו והוא
לבדו הוא ואינו בגדר העולמות כלל.

因此，当人将祂与诸世界相衡量时，祂被称为「一」。但「独一者」的意思是，祂自身独一无二，唯有祂自己；祂根本不属于诸世界这一范畴。

6 וחי העולמים מלך פי' שכל חיות העולמות שמחיה את כולם ומהווה את כולם עליונים ותחתונים אינו
אלא בשביל שהוא מלך וכולם מקבלים חיות מבחי' מלכותו ית' בעבור היותו מלך עליהם.

“诸世界的生命，君王”意指：诸世界的一切生命力——祂借此使上下所有世界都得以存活，并使它们全都成为存在——仅仅是因为祂是君王；它们都从祂的王权（מלכות, Malchus）这一层面领受生命力，愿祂受祝颂，因为祂是它们的君王。

וכן מה שמשובח ומפואר דהיינו השבח מחמת שמשיגים גדולתו הוא עדי עד כי לגדולתו אין חקר
ולמעלה יש שבת אחר שבת ועילוי אחר עילוי עד אין קץ ואין תכלית והכל הוא בעבור שמו הגדול

同样，祂“受赞美、得荣耀”——也就是因他们领会了祂的伟大而发出的赞美——是“直到永远”；因为“祂的伟大无法测度”。在上界，赞美一层高过一层，提升一层高过一层，无穷无尽、没有限量；这一切都是因为“祂的大名”。

כי להיות נקרא שמו ומלכותו עליהם בלבד הוא ואינו יכול לנגוע לבחי' עצמותו ומהותו כלל

因为[这一切都是]仅仅为了使祂的名与 מלכות 临于诸世界；这全然不能触及祂的本质与本体，

כי לית מחשב' תפיס' [תפיסא] ב'י' [ביה] כלל שהוא יחיד ומיוחד ונשגב שמו לבדו כדכתיב מלכותך מלכות כל עולמים.

因为“任何思想都无法把握祂”，祂是独一无二的，“唯有祂的名被高举”，正如经上所说：“你的王权乃是一切世界的王权。”

7 וזהו במקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו. כדכתיב המשפילי לראות בשמים ובארץ שאצלו ית' נחשב זאת להשפלה ולענוה להחיות רוח שפלים.

这就是[“你在哪里发现祂的伟大，那里就发现祂的谦卑”]的含义，正如经文所说：“那使自己俯身观看天与地的”；因为对祂而言，愿祂受称颂，这也算是一种屈尊与谦卑，是为了“使卑微者的灵苏醒”。

וכן מה שכתוב סומך נופלים ורופא חולים וזוקף כפופים וכל הממלכה נקרא בשם ארץ להיות כארץ הלזו השפלה שירדה ממקום כבודה להיות מלך שמו נקרא.

同样，经文说：“扶持跌倒者，医治病人，扶起弯腰者。”整个[王权的层面]都以“大地”为名，如同这低微的大地：它从自己尊贵的所在降下，使祂得以被称为“王”。

8 ולכן זאת יבין כל יציר בשומו אל לבו וירחיב דעתו בגדולתו ית' ונפלאות מעשיו ברבוי העולמות עד אין חקר הנה ישכיל שזהו ענותנותו ית' ואין ערוך אליו שאינו בגדר עלמין כלל.

因此，每一个受造者都将明白这一点：当他把这件事放在心上，扩展自己的思量，思考祂的伟大（愿祂受称颂）、祂作为的奇妙，以及无穷无尽的众多世界时，便会领悟，这正是祂的谦逊（愿祂受称颂）；没有任何事物可与祂相比，因为祂根本不属于世界的范畴。

9 והוא השוה ומשוה קטן וגדול ממילא תתלהט ותתלהב נפש ולב לאור באור האהבה בכל נפשך ממש לצאת מגדר העולמות כמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבבי.

祂是使小者与大者相等、使大小归于平等的那一位。于是，灵魂与心便会炽热燃烧，使爱之光照耀，真正地「尽你的灵魂」，从世界的界限中超脱出来，正如经上所说：「除你以外，我在天上还有谁？在地上，我也不以别的为所愿；我的肉身和我的心灵渴慕至极。」

וזהו ואהבת את ה' אלהיך כי אהבה משרש אבה שהוא מלשון חפץ ורצון.

这就是「你要爱^{ה'}你的^{ה'}אלקים」的意思：爱（אהבה, ahavah）源自词根 אבה (avah)，其义为欲求与意愿。

דהיינו רעותא דלבא שיהי' [שיהיה] ה' אלהיך ולדבקה בו ממש וע"י אתערותא דלתתא זו יחול עליו אור האהבה מלמעלה להגדיל מדורת אש האהבה בלבו יותר מכדי כח אנושי ושרש נשמתו שהיא בגדר וגבול ונברא

也就是说，心中的意愿是要 ה'成为「你的 אלקים」，并真正与祂紧密相连。借着这由下而起的激发（אתערותא דלתתא，isarusa dilesata），来自上方的爱之光便会临到他，使他心中的爱火更加炽盛，超越人的力量所能及，也超越其灵魂之根所能及；因为灵魂之根仍在有限、有界、受造的范畴之内，

לקרבה אל ה' ממש וביטול אליו במציאות ממש ע"י בחינת אהרן כהנא רבא

从而真正亲近 ה'，并在实存中确实地自我消融（ביטול，bittul）于祂之前；这是借着大祭司亚伦（אהרן，Aharon）的层面而实现的。

כי ואהבת בגמטריא ב' פעמים אור ונקרא' [ונקראת] בחינה זו בהטיבו שמטוב וחסד עליון משפיע על רוח שפלים להטיב ולהגדיל את האהבה שלמטה.

因为「你要爱」（וְאַהַבְתָּ，ve-ahavta）的数值等于光（אור，or）数值的两倍。这个层面称为「他施善时」（בהטיבו，be-heitivo），因为祂以至高的美善（טוב，tuv）和慈爱施予卑微者的灵，使之得益（להיטיב，leheitiv），并增大下方的爱。

אך הנה באמת גם אתערותא דלתתא כנ"ל אשר יחפוץ האדם לדבקה בו ממש גם זאת מתת אלהים היא לא לפי כח נפש האדם ומזגו ותכונתו

然而，实际上，连上述由下而起的激发——即人渴望真正与祂紧密相连——也同样是 ה'的恩赐，并非取决于人的灵魂之力量、气质与禀性。

ונקרא' [ונקראת] בחינת ובהעלות אהרן שאהרן העליון הוא הנותן כח בכנסת ישראל לעורר את האהבה זו.

这就称为「亚伦举灯时」（ובהעלות，be-haalos）这一层面，因为至高的亚伦正是赐予以色列会众力量、使他们唤起这种爱的那一位。

וזוהו בין הערבים שהוא מדת ערב ולילה וחשך מצד עצמו שאין בו אור. אבל מדת בוקר שהוא מדת אברהם איש החסד כמ"ש וישכם אברהם בבקר הוא בחינת בהטיבו.

这就是「黄昏时」，代表傍晚、夜晚与黑暗的属性；黑暗本身并无光。但清晨的属性，是亚伯拉罕（אברהם，Avraham）——这位慈爱之人——的属性，正如经上所说：「亚伯拉罕清早起来。」这就是「他施善时」这一层面。

(ועמ"ש לקמן בד"ה רני ושמחי בענין רננא ברמשא ושמחה בצפרא) והנה מי זה האדם שיגיע עד הלום שיגיע אליו בחי' אהרן העליון. אך הוא ע"י תורה ומצות.

（另见下文题为《欢唱并欢喜》的 maamar，论及“夜晚的歌咏与清晨的喜悦”。）那么，谁能达到这样的境地，使至高的亚伦（אהרן）这一层面临到他呢？这是借着妥拉（תורה, Torah）和诫命（מצות, mitzvos）而实现的。

כי נר מצוה שהמצות נמשכין ממקום גבוה מאד נעלה. ולפיכך אין בהם השגה כלל כמשל השמן הנ"ל שאין נכנסים בפנימיות נפשם רק בבחי' מקיף עליהם מלמעלה

因为“诫命是一盏灯”：诫命来自极其崇高的地方。因此，对诫命全无理解，正如上文油的比喻；它们并不进入灵魂的内在，只是从上方环绕着灵魂，

כמ"ש שום תשים עליך מלך כמו מלך המושל על עמו והוא גבוה עליהם והם עושין רצונו בלי טעם ודעת כי מצות המלך היא ולב מלכים אין חקר ההשגה שבעבורם נצטוו

正如经上所说：“你务要在自己之上立一位王”：这就像一位统治百姓、地位高于他们的王；百姓不凭理由或理解而遵行他的旨意，因为这是王的命令；“诸王之心不可测度”：[同样，]他们也无法理解诫命所以被颁布的理由。

רק מ"מ הוא ע"ד משל כאדם שתופס את המלך באחד מאבריו וממשיכו אליו הנה גם חיותו שבקרבו נמשך אחריו כך כתיב וימינו תחבקני.

然而，尽管如此，这仍可作如下比喻：一个人抓住王的一肢，将王拉向自己；那么，王体内的生命力也随之被牵引过来。因此经上说：“祂的右手拥抱我。”

כי הנה רמ"ח מ"ע [מצות עשה] הם רמ"ח אברין דמלכא וע"י המשכת המצות ממילא נמשך אחריו בחי' יחודו ית' בעצמו ובכבודו בבחינת יחודו כנ"ל:

因为，248条积极诫命就是王的248个肢体；借着引下 מצות，祂（愿祂受祝福）的统一性层面便自然而然地随之被引下；即祂自身及其荣耀中的统一性层面，正如上文所述：

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

关于本版

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

英文译文和讲解：由 AI 协助为 likuteitorah.com 编写（openai/gpt-6-luna-pro:batch），并对照希伯来文和 Sefaria 核查；尚未经人工编辑审核。重要内容请对照希伯来文核实。

雷贝曾要求在该周内学习本周帕拉沙的迈玛尔，即「哈西德帕拉沙」，并分七天学完（Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309）。为何要学习，以及雷贝的祝福：likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

免费、非商业项目；本站内容均不出售。与 Kehot、Sefaria 或卢巴维奇图书馆均无隶属关系。© likuteitorah.com

摘自 likuteitorah.com/zh-Hans/torah-ohr/mikeitz/3/

谨以此纪念

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父亲, Reb Levi Yitzchok